

Náklady trestního řízení

Byl-li obžalovaný v trestním řízení pravomocně uznán vinným, je povinen hradit státu a poškozenému náklady tímto řízením vzniklé. Zpravidla mu tudíž kromě nákladů na obhajobu vznikne povinnost hradit též náklady za vedení trestního řízení, náklady poškozeného, náklady za výkon vazby anebo trestu domácího vězení.

1 Paušální náklady trestního řízení

Náklady vzniklé státu vedením trestního řízení se hradí paušální částkou, která činí

- a) 2000 Kč ve věcech, v nichž došlo k vydání trestního příkazu, který nabyl právní moci;
- b) 4000 Kč v ostatních věcech, v nichž řízení v prvním stupni bylo vedeno před okresním soudem, a ve věcech, v nichž byl obžalovaný v řízení vedeném v prvním stupni krajským soudem pravomocně uznán vinným trestním činem, o kterém přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu;
- c) 6000 Kč ve věcech, v nichž řízení v prvním stupni bylo vedeno před krajským soudem.¹

Výše uvedená paušální částka se zvyšuje o částku

- a) 7000 Kč byli-li přibráni k podání znaleckého posudku nejméně dva znalci;
- b) 3800 Kč v ostatních případech, kdy byl v trestním řízení podán znalecký posudek.²

Kdo podal zcela bezvýsledně návrh na obnovu řízení, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to částkou ve výši stanovené stejným způsobem jako v případě řízení v prvním stupni (včetně případného přibrání znalce).³

Kdo podal zcela bezvýsledně dovolání je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to částkou ve výši 10 000 Kč.⁴

Jestliže náklady stanovené paušální částkou nebyly zaplacený kolkovými známkami, rozhodne o povinnosti k jejich náhradě po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně usnesením.⁵ Opis tohoto usnesení se zašle odsouzenému s vyplněnou poštovní poukázkou prostřednictvím účetního soudu a s upozorněním, že paušální částka bude vymáhána podle předpisů

¹ Podle § 1 a 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění vyhlášky č. 432/2002 Sb. ve spojení s § 152 odst. 1 písm. d) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

² Podle § 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění vyhlášky č. 432/2002 Sb. ve spojení s § 152 odst. 1 písm. d) zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³ Podle § 3a odst. 1 písm. a) a odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění vyhlášky č. 432/2002 Sb. ve spojení s § 153 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Podle § 3a písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění vyhlášky č. 432/2002 Sb. ve spojení s § 153 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Podle § 156 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

o vymáhání pohledávek, nebude-li ve stanovené době zaplacená.⁶ Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.⁷

V případě, že se státní zástupce i obviněný vzdali opravných prostředků proti odsuzujícímu rozsudku, doručuje se výzva k zaplacení nákladů trestního řízení s příslušným poučením ihned po skončení hlavního líčení. (Současně se to poznamená do protokolu.)⁸

2 Náklady výkonu vazby a trestu odnětí svobody

Za každý započatý kalendářní den strávený ve věznici musí odsouzený, který pracuje, zaplatit poplatek v denní sazbě 45 Kč.⁹ Na srážky k úhradě nákladů výkonu trestu, se použije 32 % čisté odměny, nejvýše však 1 500 Kč za kalendářní měsíc.¹⁰ Odsouzenému, který odmítl pracovat nebo bez důvodu do práce nenastoupil, se naproti tomu vyměří úhrada nákladů výkonu trestu ve výši 50 Kč za den.¹¹

O povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů spojených s výkonem vazby rozhodne po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně.¹² Posléze na základě pravomocného rozhodnutí předsedy senátu, jímž byla odsouzenému uložena taková povinnost, vydá ředitel věznice rozhodnutí o výši nákladů výkonu vazby.¹³

Proti rozhodnutí ředitele věznice může odsouzený do 3 dnů od doručení podat stížnost řediteli věznice, který rozhodnutí vydal. Odsouzený, kterému byla povinnost k náhradě nákladů spojených s výkonem vazby uložena až po propuštění z výkonu trestu nebo vazby, může stížnost podat do 5 dnů ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Stížnost může směřovat jen proti vypočtené výši nákladů výkonu vazby a nemá odkladný účinek.¹⁴ O stížnosti rozhoduje do šedesáti dnů od jejího obdržení generální ředitel Vězeňské služby.¹⁵

⁶ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1863.

⁷ Podle § 141 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1863.

⁹ Podle § 10 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Podle § 3 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Podle § 8 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Podle § 155 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1857.

¹⁴ § 155 odst. 6 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Podle § 11 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů, ve znění pozdějších předpisů.

3 Náklady výkonu trestu domácího vězení

Denní sazba nákladů výkonu trestu domácího vězení činí 50 Kč za každý kalendářní den, ve kterém odsouzený alespoň zčásti vykonával trest domácího vězení.¹⁶

O povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů spojených s výkonem trestu domácího vězení rozhodne po výkonu trestu nebo jeho části předseda senátu soudu prvního stupně. V rozhodnutí musí předseda senátu současně s výší nákladů přesně určit dobu, na níž se povinnost hradit tyto náklady vztahuje.¹⁷ Po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým je stanovena povinnost k náhradě nákladů, vyzve soud odsouzeného, aby vyměřenou částku uhradil na účet soudu ve lhůtě třiceti dnů ode dne doručení s upozorněním, že nebude-li ve stanovené době zaplácena, bude vymáhána¹⁸ postupem podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

S přihlédnutím k délce uloženého trestu domácího vězení může soud po vykonání části tohoto trestu v délce trvání nejméně jednoho měsíce rozhodnout o povinnosti odsouzeného k náhradě nákladů spojených s výkonem trestu domácího vězení. Po právní moci takového rozhodnutí vždy vyzve odsouzeného, aby soudem vyměřenou částku uhradil na účet soudu ve lhůtě deseti dnů ode dne doručení s upozorněním, že nebude-li ve stanovené době zaplácena, bude vymáhána¹⁹ postupem podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.²⁰

4 Náhrada nákladů poškozeného

Poškozenému, kterému bylo přiznáno právo na náhradu škody, může být přiznáno též právo na náhradu nákladů, které mu v souvislosti s trestním řízením vznikly. V tomto případě se jedná o skutečné výdaje jako např. cestovné výdaje, poštovné, náklady vynaložené na právního zástupce apod. O povinnosti odsouzeného nahradit poškozenému náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení v trestním řízení nebo jiné náklady související s účastí poškozeného v trestním řízení a o jejich výši rozhodne po právní moci rozsudku na návrh poškozeného předseda senátu soudu prvního stupně; nárok je třeba uplatnit do jednoho roku od právní moci odsuzujícího rozsudku, jinak zaniká.²¹

Zpracoval Luboš Šimončíč, spolupracovník AK David Zahumenský.

¹⁶ Podle § 1 vyhlášky č. 458/2009 Sb., kterou se stanoví denní sazba připadající na náklady spojené s výkonem trestu domácího vězení a způsob úhrady.

¹⁷ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1858.

¹⁸ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1859.

¹⁹ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1859.

²⁰ § 155 odst. 6 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 155 odst. 4 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů.